

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Osztályozás

Tárgy

333.32

Hely

Idő

-1917-

Személy

Helyszám

Szerző: ~

Cím: *Mi lesz a háborus lakbérrendelettel?*Forrás: *A Nap*Bp.
(Hely)

1917. I. 14

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Mi lesz

a háborus lakbérrendelettel?

A háziurak jogtalan követelése — Meg kell védeni a lakók érdekeit — Az egyeztető bizottságok megkezdik működésüket — A háziurak kárpótlást kapnak a hadbavonultak elmaradt lakbéréért

A kormány novemberi rendelete, melylyel megfojtotta a házbéruzsorát és megakadályozta a lakbéremelő szándékkal történt felmondásokat, a legjobb háborus kormányintézkedés volt, megértéssel és jóindulattal méltányolta a milliók érdekeit és különösen a főváros polgársága nagy megelégedéssel vette tudomásul, hogy az egyik legfontosabb kérdésben, a lakásügyben, az állam megvédelmezte a háziurakkal szemben. Azt kellett és azt kell hinni, hogy ez a bölcs és igazságos állami intézkedés változatlanul fenmarad és a kormány semmiféle akcióval és különösen semmiféle terrorral szemben nem lesz engedékeny. A novemberi rendelet megszületésében jelentékeny része volt a fővárosnak, amelynek feladata alapul szolgált az energikus kormányintézkedésekhez. Nem érdektelen és nem megnyugtató tünet, hogy a revizióra irányuló kezdeményezést a főváros tiszti főügyészi hivatala is támogatta.

Az akció a rendelkezések megváltoztatásáért a háztulajdonosok szövetsége indította. A háztulajdonosok, közöttük elsősorban a *Palatinus*, sehogy sem tudtak és akarják megnyugodni a stájerolási és felmondási tilalomban, sőt a *Palatinus* minden uton és eszközzel kibuvót keresett a világos és határozott rendelkezések alól. Így stájerolni akart egy olyan lakónak, aki a központi fűtéssel és állandó melegvízzel együtt fizetett ötezer koronánál magasabb bérösszeget, a bíróság azonban ezt a szándékot meghiúsította. Most törvényes formát keresnek a háziurak, hogy stájerolhassanak és felmondhassanak és mozgalmuknak márisannyi eredménye van, hogy holnapra *ankétet hívtak össze az igazságügyminiszteriumban*. Novemberben egy anketen született meg a tilalmi rendelet, most egy anketen akarják ezt megváltoztatni. Nem hiszük, hogy az

igazságügyminiszterium belemegy abba, hogy a kormányrendelet lényeges intézkedéseit megváltoztassák, viszont azonban kétségtelen, hogy

lesznek oly rendelkezések, amelyek a nyilvánvaló igazságtalanságokat megszüntetik.

A novemberi rendelet ugyanis nem ismert kivételt, helyesebben a kivételes esetek elbírálására egyeztető bizottságok kirendelését helyezte kilatásba. Ezeknek az egyeztető bizottságoknak módjukban volna, hogy minden jogos háziuri kívánságot teljesítsenek. Vannak ugyanis tényleg olyan esetek, melyekben a háziurak méltánytalanul szenvednek rövidséget. Tíz évvel, vagy öt évvel ezelőtt kötött szerződések járnak le most, hogy csak egy példát említsünk, a bérlők viszonyai a háboru alatt erősen megjavultak és nincs jogcímük ahhoz, hogy állami védelemben részesüljenek a háziurakkal szemben. Vannak azután olyan méltánytalan esetek, hogy hadbavonultak feleségei minden ok nélkül négy-öt szobás lakásokat tartanak és nem fizetnek többet, mint amennyi lakbérilletéket kapnak és bár egyes háziurak ingyen felajánlottak nekik ugyanabban a házban kétszobás lakást, ebbe a változtatása nem akarnak

belemenni. Az egyeztető bizottságok azonban felruházhatók olyan hatáskörrel, hogy mindezeket a kérdéseket elintézhetik és semmi szükség nincs arra, hogy magát az alaprendeletet megváltoztassák.

A háziurak arra az álláspontra helyezkednek, hogy ők nem használták ki a háborus konjunktúrát, sőt nem is akarják kihasználni. Csupán azt kérik, hogy mikor minden megdrágul és a házak jókarban tartását négy-ötzörös költséggel jár, tíz százalékkal emellessék a lakbéréket. Ennél nagyobb stájerolások esetén ők maguk is hajlandók elismerni az egyeztető bizottság döntési jogát. A tíz százalékos lakbéremelést sem kérik mindenütt, csupán ott, ahol a mai lakbér nem biztosítja a ház hat-hét százalékos jövedelmezőségét. Kifogásolják a háziurak a lakásfelmondási tilalmat is, még pedig állítólag közérdekből, mert a mai tilalom mellett az építkezések nem folytathatók, földszintes házra emelet, vagy emeletes házra újabb emelet nem építhető. Már pedig az építkezés közérdek volna, miután Budapesten lakáshiány van és a lakásszaporításra szükség van.

A háziuraknak ez az álláspontja semmilyen tekintetben nem jogosult. A lakbéremelések csak a legkivételesebb esetekben indokoltak, ezeket eldöntheti az egyeztető-bizottság, *általánosságban megadni a stájerolási jogot a háziuraknak nem lehet.* Hiszen vannak házak Budapesten, amelyek a háboru alatt készültek el és amelyek tulajdonosai már számot vetettek a háborus drágasággal, mikor a mai lakbéréket megállapították. Ezek a háziurak voltak az elsők a stájerolásban, bár nekik van a legkevesebb jogcímük hozzá. Nem enyhíteni, hanem még

inkább szigorítani kellene a kormány rendeletét, mely például módot ad arra, hogy a központi fűtést és állandó melegvizet szolgáltató házak tulajdonosai hat százalékkal stájeroljanak,

ezek a háziurak pedig siettek kihasználni a szénhiányt, a minimumra redukálták a fűtést, nem szolgáltatnak állandóan melegvizet, viszont egész bizonyos, hogy a hat százalékos emelésről nem fognak elállni.

Az igazságügyminisztériumban *A Nap* értesülése szerint már a novemberi kormányrendelet megjelenése óta gyűjtik az adatokat, hogy mennyiben vált be a gyakorlatban a legenergikusabb kormányintézkedés. Rengeteg levél és panaszos beadvány érkezett a minisztériumhoz, lakók a háziurak és háziurak a lakók ellen panaszkodtak. Az igazságügyminisztérium a panaszokat megvizsgálta és ha alaposak voltak, tudomásul vette arra az esetre, ha esetleg módosítani kellene a rendeletet. Azt hiszik, hogy *általános intézkedésre nem lesz szükség, még a méltányos változtatások érdekében, sem ellenben kikül-*

*dik sürgősen az egyeztető bizottságokat és azoknak bizonyos irányban utasításokat adnak. A méltányos esetek közé tartoznak a már jelzett most lejáró szerződések, továbbá azoknak a háziuraknak az esetei, akik a háboru kitörésekor a lakbéréket önként leszállították és azóta nem emelték. Az egyeztető bizottság elé tartoznak majd azok az esetek is, amelyekben hadbavonultak hozzátartozói éltek vissza a helyzettel. **Lehetővé fogják tenni a régi háziuraknak is, hogy saját házaikba beköltözzenek.***

Meg fogják adni a felmondási jogot azoknak a háziuraknak, akik kötelezettséget vállaltak, hogy házaikat záros határidőn belül újra felépítik,

vagy egy vagy két emelettel magasabbra átépítik, ilyen eset azonban sajnos nem sok lesz, tekintettel a háborus építkezés drágaságára és nehézségeire. Azok a hírek, melyek szerint nagyobb stájerolási és korlátlan fölmondási jogot adnak a háziuraknak, nem felelnek meg a valóságnak, *a kormány egyáltalán nem határozó utóztatni a novemberi rendelet alapelvein, csupán a méltányossági esetekre vonatkozólag tesz új intézkedéseket.*

A háziurakra nézve sokkal fontosabb és a közérdek szempontjából sokkal jogosabb kérdés, az ő kártalanításuk a hadbavonulás folytán elmaradt lakbérékért. Ez az a tér, ahol a háziurak követelése általános rokonszenvvel találkozik, mert senki nem vonhatja kétségbe, hogy a *hadbavonultak lakbéreinek megfizetése állami kötelesség és ezt a súlyos terhet nem lehet áthárítani a*

háziurakara. Mint *A Nap* értesül, ennek a kérdésnek a rendezése is folyamatban van és legközelebb már nyilvánosságra kerül a kormányintézkedés, mely a háziurakat a sok millió hátralékért kártólolja. A stájerolási és felmondási tilalom feloldását azonban hiába várják a háziurak, a kormány nem teheti, hogy egyetlen igazán helyes és igazán energikus háborus intézkedését a háziurak kedvéért sok millió lakó érdekének mértékére megváltoztassa.

(Oldal)

Székesfehérvári háziúrnok 1916.